

Hovrätten för Övre Norrland
Box 384
901 08 UMEÅ

Stävrullen Finans AB./. Konsumentombudsmannen (mål nr T 154-10, rotel 3)

Konsumentombudsmannen (KO) vill med anledning av tingsrättens yttrande från den 24 juni 2010 om eventuellt rättegångsfel anföra följande.

1 Enighet synes råda om att aktuella omständigheter är åberopade

Stävrullen, KO och tingsrätten är eniga om att KO åberopat diverse olika omständigheter till grund för varför det var oaktsamt av Stävrullen att inte prissäkra Robin Fallais upphandling från augusti 2002, trots att Stävrullen borde haft kännedom om upphandlingen.

Att Stävrullen uppfattat att KO åberopat flera omständigheter till grund för varför det var vårdslöst att inte prissäkra upphandlingen framgår av överklagandet under punkten 2.1.6 och 2.1.7 enligt följande. ”Det är ostridigt att Stävrullen inte prissäkrat en upphandling gjord av Robin Fallai i augusti 2002 (”Fallai-upphandlingen”). Bara det faktum att en prissäkring inte gjorts kan inte konstituera vårdslöshet. Det är således av intresse att närmare granska vad KO åberopat till stöd för att Stävrullen varit vårdslöst genom att inte prissäkra Fallai-upphandlingen.” Dessa omständigheter är enligt Stävrullen: ”att Robin Fallai upplyst Per-Olov Östlund om Fallai-upphandlingen, eller i vart fall att Stävrullen fått kännedom om upphandlingen genom en faktura eller när de kunder som Robin Fallai vunnit genom upphandlingen lades in i Stävrullens system.”

Tingsrätten redogör för aktuella åberopade omständigheter på sidan två, första stycket, i yttrandet. Det bör noteras att de omständigheter som Stävrullen enligt ovanstående stycke ansett som åberopade motsvarar de omständigheter som även tingsrätten ansett som åberopade. Möjligtvis anser tingsrätten att KO åberopat någon mer omständighet till grund för vårdslöshetsbedömningen än vad som kan vitsordas av Stävrullen. KO är i vart fall av samma uppfattning som tingsrätten om vilka omständigheter som åberopats i målet. Av intresse är

att samtliga de omständigheter som tingsrätten anser att KO åberopat ryms under den benämning eller rubricering som ifrågasatts av Stävrullen, nämligen: ”bristande rutiner såvitt avser rapportering, uppföljning, fakturahantering, kundregistrering och rätten att släppa prissärrar i kundsystemet.”

Tingsrätten har därefter, som framgår av sista stycket i yttrandet, gjort en värdering av de omständigheter och bevis som KO åberopat till stöd för att det skulle vara vårdslöst av Stävrullen att inte prissäkra Fallai-upphandlingen. Vid värderingen av dessa omständigheter har tingsrätten kommit fram till att det var vårdslöst av Stävrullen att inte prissäkra den aktuella upphandlingen.

Av intresse är även att tingsrätten kommit fram till att Stävrullen inte fått **full** kännedom upphandlingen förrän i december 2002, trots ”Stävrullen haft information om upphandlingen i sig men valt att betona att informationen inte var fullständig”. Stävrullen har således i sig haft tillgång till informationen, men inte lyckats tillgodogöra sig den och borde således haft vetskap om upphandlingen.

Sammanfattningsvis synes det inte råda någon oenighet mellan parterna om vilka omständigheter som KO har åberopat till stöd för att det varit oaktsamt av Stävrullen att inte prissäkra Fallai-upphandlingen, utan de överstämmer med de omständigheter som tingsrätten dömt över. Istället synes det vara ett missförstånd som beror på att tingsrätten valt att rubricera eller benämna de åberopade omständigheterna som ”bristande rutiner såvitt avser ...”. Att rätten väljer att ge vissa omständigheter ett samlingsnamn, såsom rutiner, eller att ge åberopade omständigheter en annan språklig rubricering innebär självfallet inte att tingsrätten dömer över omständigheter som inte åberopats.

2 Eventuellt rättegångsfel har inte påverkat målets utgång

Av 50:28 RB framgår att hovrätten får undanröja en tingsrättsdom på grund av rättegångsfel endast om felet kan antas ha inverkat på målets utgång och inte utan väsentlig olägenhet kan avhjälpas i hovrätten.

En förutsättning för att det påstådda rättegångsfelet (tingsrätten har dömt över omständigheter som inte åberopats) ska antas ha relevans på tingsrättens dom är att hovrätten kommer fram till att den rättsregel som ska tillämpas för skadeståndsskyldigheten är att konsumenten ska bevisa att Stävrullen varit vårdslös som inte fullgjort avtalet. Om hovrätten istället kommer fram till att en annan rättslig grund är tillämplig för skadeståndsskyldigheten har de omständigheter vilka ifrågasatts som åberopade ingen eller bara begränsad relevans. Anser exempelvis hovrätten att den tillämpliga rättsliga grunden för skadeståndsskyldigheten är kontrollansvar torde avsaknaden av de ifrågasatta omständigheterna inte ha påverkat målets utgång. Omständigheter som istället blir intressanta för denna rättsliga grund är bl.a. vad Stävrullen åberopat till stöd för att det förelegat ett hinder för leveransskyldigheten och att hindret legat utanför Stävrullens kontroll.

Skulle således hovrätten komma fram till att en annan rättslig grund för skadeståndsskyldigheten är tillämplig än fjärdehandsgrunden saknar de omständigheter som ifrågasatts som åberopade relevans för målets utgång. Domen kan redan av denna anledning inte undanröjas.

3 Praktiska konsekvenser av att tingsrättens dom undanröjs

Konsekvenserna av att hovrätten skulle undanröja tingsrättens dom blir olyckliga och inte särskilt ändamålsenliga. Om så skulle ske kommer KO givetvis att i tingsrätten åberopa de omständigheter som tidigare underkänts som åberopade. Följden blir att tingsrätten får pröva målet på nytt med exakt samma processmaterial som tingsrätten redan har prövat. Om målet överklagas kommer hovrätten därefter att få pröva samma grunder som hovrätten tidigare har underkänt. Det kan inte ligga i någon intresse att samma process ska tas om igen.

Pär Magnusson